

Вдовичин Т.Я.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Білий Р.Т.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЦИФРОВИЙ ІНСТРУМЕНТ GOOGLE SITES ДЛЯ СТВОРЕННЯ Е-ПОРТФОЛІО

Розвиток сучасного суспільства диктує нові вимоги до потенційних працівників щодо пошуку місця праці. Першочерговим завданням для фахівців є формування автобіографії, де будуть міститися дані про власні досягнення та результати професійної діяльності. Проте, застосування цифрових інструментів для реалізації цієї мети теж знайшло свій відбиток, зокрема, реалізації «досьє» про себе у формі електронного портфоліо (е-портфоліо), популярність якого постійно зростає. Е-портфоліо у цифровому форматі зберігає дані чи документи, що засвідчують досягнення конкретної особи, відображають професійний досвід та всебічний розвиток. На протизвагу написанню автобіографії, е-портфоліо дає можливість акумулювати свої досягнення у сучасному форматі та вдихнути цікаві ідеї для демонстрації етапності розвитку професійної майстерності. З іншої сторони, е-портфоліо дозволяє мотивувати фахівця до постійного саморозвитку та самоосвіти, вдосконалення та самоаналізу. Оглянувшись на попередній досвід за матеріалами е-портфоліо, є можливість здійснити повноцінний аналіз стану реалізації професійних завдань, які ставляться перед даним працівником.

У статті проаналізовано поняття «е-портфоліо» та його класифікації, переваги та недоліки різних його видів, мету створення та функції. Розкрито призначення е-портфоліо для працівника та описано вимоги до оформлення. Наголошено на ролі е-портфоліо як інструменту для самооцінювання та самовдосконалення, систематичності роботи, об'єктивності, достовірності поданих відомостей та їх логічності викладу, постійного моніторингу професійної діяльності та особистої відповідальності фахівця.

У статті продемонстровано алгоритм створення е-портфоліо для працівника, здійснивши вибір серед цифрових інструментів на прикладі сервісу Google Sites, що дозволяє використовувати його функціонал для цієї мети. Google Sites більше призначений для створення сайтів, але у своїй галереї шаблонів містить елемент Портфоліо, який можна використовувати для таких цілей. Сам додаток Портфоліо містить простий і зрозумілий інтерфейс, тобто працівнику не потрібно перейматися технічними аспектами обраного цифрового інструменту, достатньо лише структурувати потрібну інформацію, чітко продумати вміст портфоліо та використовувати шаблони для його наповнення.

Ключові слова: е-портфоліо, цифровий інструмент, Google Sites.

Постановка проблеми. «Портфоліо» в українському словнику є словом іншомовного походження та в перекладі з англійської мови означає «папка, портфель», з італійської – «папка з документами», з французької – «збірка досягнень». Саме поняття портфоліо прийшло з західної Європи, коли приблизно в 15–16 столітті архітектори представляли ескізи своїх будівельних проєктів, а вміст таких папок давав замовнику уявлення про професійні здібності майстра. Протягом певного часу у зміст поняття «портфоліо» втілювали збір робіт як дизайнерів чи фотографів, так і архітекторів, фінансистів чи фахівців щодо роботи з клієнтами. Також портфоліо активно застосовують як для демонстрації досягнень організацій в цілому, так і для окремих працівників.

«Електронне портфоліо фахівця (е-портфоліо) – це «пакет документів», за допомогою яких власник систематизує досягнення, надає зразки виконаних робіт, отримані свідоцтва і сертифікати, а також досвід в опануванні певними компетентностями» [1]. Н.В. Житеньова вважає, що «е-портфоліо є елементом самопрезентації майбутнього фахівця, що дає змогу роботодавцям об'єктивно оцінити його компетентності» [2]. На думку С.С. Шевчук, поняття е-портфоліо можна ототожнити з «вебпортфоліо, як системи е-портфоліо, що є динамічними та налаштованими через вебсайт» [5]. З іншої сторони, е-портфоліо – це «розроблена з використанням цифрових технологій, структурована сукупність досягнень, що окреслює компетентності, професійний досвід і всебічний розвиток. У такій формі відображає

ються, накопичуються, оцінюються і поновлюються результати професійної діяльності та суспільної активності індивіда» [6].

Перевагами е-портфоліо науковці відмічають динамічність та відкритість інформації про конкретну особистість, що є досить зручно. Також у різних публікаціях описана різна класифікація портфоліо (рис. 1), що може відрізняються за структурою, наповненням та ціллю, з якими створюється.

Класифікація портфоліо		
Характеристика:	Переваги:	Недоліки:
<i>загальне</i> – взаємоцінювання, розміщення відгуків, рекомендаційних листів, резюме;	різностороннє відображення всебічного розвитку;	об'ємність матеріалів, складність їх узагальнення й опрацювання;
<i>демонстраційне</i> – самооцінка, розміщення визначених власником робіт та інших даних;	узагальненість і систематизація матеріалів;	суб'єктивне розуміння ситуації відсутність щоденних результатів пізнання та інших видів праці;

Рис. 1. Класифікація портфоліо

Щодо мети створення, то е-портфоліо може бути прикладом самооцінки, аналізом досягнень, звітом за результатами діяльності. За змістом, воно може бути тематичне, рефлексивне, проблемно-орієнтоване, інформаційне. Деякі науковці розглядають статичне (наприклад, у вигляді візитівки) і динамічне (наприклад, блог, сайт) е-портфоліо, кожне з яких відображає особисті й професійні досягнення власника [4].

Аналізуючи вище наведене, подання портфоліо може бути в різній формі, залежно від мети створення, структури та особливостями професійної діяльності власника.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Заслуговує увагу на аналіз можливостей щодо створення та наповнення е-портфоліо у дослідженнях іноземних науковців, а саме: S.R. Hanum, A.I. Che-Ani, S. Johar, K. Ismail, M.Z. Abd Razak [7], B. Hiller, J. Pauschenwein, H. Sandtner, A. Sfiri, B. Porotschnig, G. Ritter, H. Mgarbi, M.Y. Chkouri, A. Tahiri [8], N. Strudler, K. Wetzal [9].

Дослідженням основних компонентів та структури е-портфоліо як інструменту самопрезентації майбутнього фахівця займалися Н.В. Морзе, Л.О. Варченко-Троценко, С.С. Шевчук [5], В.Ю. Биков, С.Г. Литвинова, С.М. Тукало, Т.А. Вакалюк, С.М. Іванова, А.В. Кільченко, О.О. Долженков, Т.Г. Постоян [6], А.А. Кендюхова, Н.В. Житеньова [2], Н.В. Никоненко тощо. Важлива частка цих наукових публікацій присвячена використанню е-портфоліо як засобу відображення професійної підготовки педагогічних працівників освітньої галузі.

Постановка завдання. Реалізація цифрового інструменту Google Sites для створення е-портфоліо працівника.

Виклад основного матеріалу дослідження. Систематичний аналіз діяльності працівника у вигляді е-портфоліо демонструє всесторонній розвиток. Вкладена інформація у е-портфоліо дає можливість знайти відповіді на різні питання, щоб власне оцінити себе критично та одночасно мотивувати до руху вперед, що сприяє професійному зростанню. Етапи створення та наповнення е-портфоліо характеризуються взаємодоповненням та взаємопроникненням, про що свідчать результати різних аспектів щодо систематизації мети, змісту та його видів. Щоб спроектувати е-портфоліо, потрібно структурувати відомості по розділах. Проте, в будь-якому випадку, процес налаштування е-портфоліо – це творча активність працівника, його бачення та відображення результатів своєї праці.

Складання е-портфоліо включає кілька етапів: формулювання змісту, аналізу оцінки досягнень; систематичність щодо оновлення даних, відстеження результатів діяльності тощо. Основні правила щодо складання е-портфоліо та вимоги до нього представлено на рис. 2 та 3.

Основні правила складання електронного портфоліо:

- ✓ якомога точніше сформулювати портфоліо, самокритично оцінивши свої можливості і здібності;
- ✓ визначити вигляд і структуру портфоліо, види рефлексії і критерії оцінки;
- ✓ зібрати наявні документи і матеріали і розташувати їх в певному порядку; скласти перелік;
- ✓ важливо періодично поповнювати портфоліо відповідними документами і відстежувати результати роботи відповідно до поставлених цілей;
- ✓ вказати джерела використаної для роботи інформації, описувати засоби і методи роботи.

Рис. 2. Правила складання е-портфоліо

Основні вимоги до оформлення портфоліо:

- 1) системність і регулятивність самомоніторингу;
- 2) достовірність;
- 3) об'єктивність;
- 4) націленість автора на самовдосконалення;
- 5) структуризація матеріалів, логічність і лаконічність всіх письмових пояснень;
- 6) акуратність і естетичність оформлення;
- 7) цілісність, тематична завершеність представлених матеріалів;
- 8) наочність результатів роботи;
- 9) технологічність.

Рис. 3. Вимоги до складання електронного портфоліо

Процес планування роботи над е-портфоліо плавно переходить в проектування та наповнення. Важким є і вибір потрібного цифрового інструменту, у якому можна було б реалізувати

е-портфолію. З однієї сторони – працівник може обрати для себе вже знайомий інструмент і вдосконалювати роботу з ним ще глибше, а з іншої сторони – вибір незнайомого інструменту розпочинає ще додатково процес адаптації, окрім підготовки та структурування самого е-портфолію. Хоча результат в будь-якому випадку буде однаковий, адже разом із процесом створення та наповнення е-портфолію, працівник зможе підвищити власну цифрову обізнаність в цьому питанні та професійну компетентність. Цифрові інструменти, що можуть бути корисними для створення е-портфолію, об'єднують використання хмарних технологій. Це дозволяє не лише в потрібний час презентувати власні досягнення, але користуватися перевагами швидкого та оперативного доступу до інформації як з різних пристроїв, так і в будь-якому географічно віддаленому місці. Іншими додатковими характеристиками цифрових інструментів для роботи з е-портфолію є багатоплатформність, функціональність, зручність, доступність, захищеність власних даних тощо. Також працівнику важлива можливість оперативно інтегрувати дані з інших застосунків, власних аккаунтів, соціальних мереж тощо.

Створити е-портфолію можна з використанням Google Sites. Обліковий запис та доступ до сервісів Google для звичайного користувача є інтуїтивно зрозумілим, оскільки за різними статистичними підрахунками, дана компанія користується популярністю серед будь-якого споживача інформаційних послуг. Якщо для пересічного користувача пошуковий та поштовий сервіс, перекладач чи карти від Google є давно знайомими, то використання додатку Google Sites потребує більших зусиль та адаптації, хоча є досить простим та зрозумілим через використання шаблонів та можливості інтегрування зображень, відео та посилань на потрібні ресурси. Даний сервіс не містить реклами, що дозволяє користувачеві зосередитись на створенні власних проєктів.

Google Sites містить достатньо велику галерею шаблонів, серед яких є Портфолію (рис. 4), що дозволяє використовувати всі потрібні функції для його створення та наповнення. Важлива перевага – це можливість доступу до власних ресурсів користувача, в тому числі е-портфолію, з різних технічних пристроїв в межах одного облікового запису, а зручним – відображення на сучасних смартфонах.

Сам шаблон Портфолію (рис. 5) має простий і зрозумілий інтерфейс, тобто не потрібно перейматися технічними аспектами обраного цифро-

вого інструменту, достатньо лише структурувати потрібну інформацію, чітко продумати вміст е-портфолію та використовувати можливості для його наповнення.

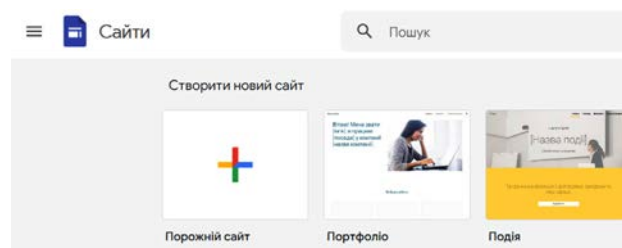

Рис. 4. Сервіс Google Sites

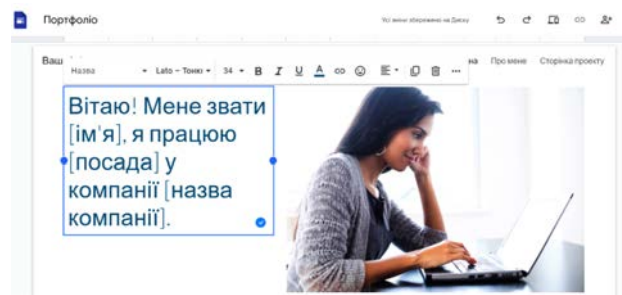

Рис. 5. Вікно «Портфолію»

Сервіси Google мають корисну функцію синхронізації. Вона дозволяє синхронізувати дані на різних девайсах, а також сприяє поєднанню сервісів між собою. Цю функцію можна спостерігати і при створенні портфолію. По-перше, коли лише відкривається вікно «Портфолію», то вгорі можна побачити повідомлення «Усі зміни збережено на Диску». По-друге, перейшовши на Диск, теж можна побачити, що автоматично на ньому створено файл з назвою Портфолію. Якщо користувач буде вносити зміни в своє портфолію, то вони будуть динамічно відображатись та оновлюватись на Диску.

Перед тим, як вносити інформацію у шаблон е-портфолію, варто спочатку структурувати дану інформацію. Це можна зробити з використанням меню, яке знаходиться в правому верхньому куті вікна та містить елементи: Вставити, Сторінки, Теми (рис. 6).

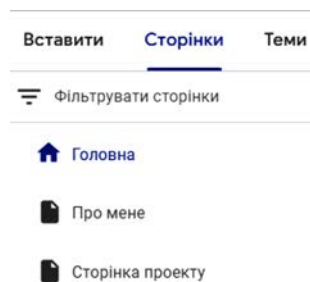

Рис. 6. Меню вікна Портфолію

Сторінки можна налаштовувати під потреби користувача, а саме зробити домашньою сторінкою, копіювати чи видалити, додати підсторінку, вилучити з панелі навігації та переглянути властивості. Створені сторінки можна також фільтрувати. Всі елементи шаблону можна переміщувати в потрібне місце, змінювати стилістично, копіювати чи видаляти. Стиль оформлення розділів теж можна обрати з запропонованого списку, або використати зображення з конкретного пристрою, або готовий з галереї, чи з Google Фотографії, Зображень або Діску, або віднайти за URL-адресою. Якщо до конкретного розділу потрібно додати зображення чи відео, то є теж різні варіанти, зокрема, додати з пристрою, вибрати з облікового запису, з Діску, з YouTube, Календаря чи Карти. Додати до розділів можна не лише зображення, використовуючи пункт Вставка, можна долучати й інші об'єкти (рис. 7).

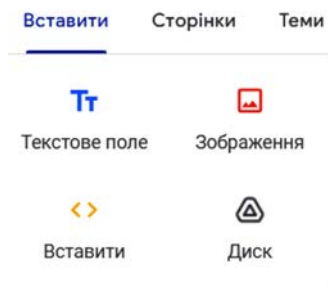

Рис. 7. Вставка різних елементів

Блоки контенту, що буде розміщуватися в е-портфоліо, теж можна налаштовувати за вподобанням користувача та долучати будь-який об'єкт, за потребою (рис. 8).

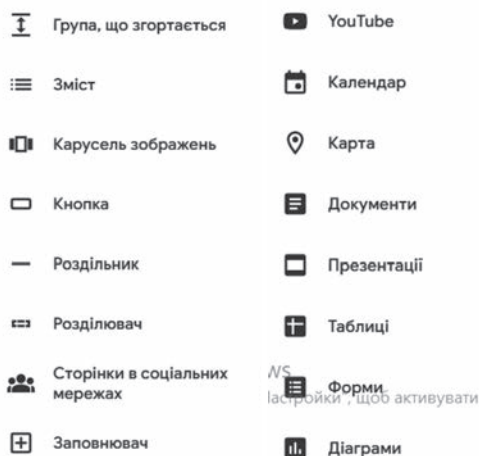

Рис. 8. Блоки контенту

Зокрема, якщо використовувати об'єкт «Група, що розгортається», то можна редагувати осно-

вний текст з використанням відомих інструментів, а також допоміжного тексту, в результаті отримати ефект, коли до цікавого заголовку додається ще детальніша інформація. Використання об'єкту «Карусель зображень» дозволяє додати більшу кількість зображень та в е-портфоліо відображати їх, змінюючи один одного. Елемент «Кнопка» дає можливість створити в е-портфоліо посилання на певний ресурс, а поділити блоки контенту можна з використанням «Роздільника» та «Розділювача». Посилання на соціальні мережі деталізують профіль е-портфоліо та долучають ще додаткову інформацію з них, а використання «Заповнювача» дозволяє поставити в потрібному місці ще й інші різні ресурси та об'єкти. Ставлячи в е-портфоліо мітки на місця, що важливі для власника, визначаючи конкретно їх географічну локацію, можна з використанням інструменту «Карти». Файли офісного пакету з Діску, зокрема, Документи, Таблиці та Презентації, можна активно додавати у е-портфоліо, а Форма дозволяє проводити як опитування, так і діагностувати певні результати. Стилістичне оформлення е-портфоліо можна налаштувати у меню «Теми».

Головна сторінка портфоліо потребує ретельної підготовки та особливого дизайнерського підходу. Вверху головної сторінки можна ввести назву самого файлу, а також додати як ім'я власника е-портфоліо, так і логотип. Крім цього, у заголовку є можливість долучати верхній колонтитул різними способами, а введення заголовків чи певного тексту відкриває звичні інструменти для редагування та розміщення тексту (рис. 9).

Рис. 9. Інструменти редагування тексту

У правому верхньому куті е-портфоліо відображається просте меню, що дозволяє скасувати останню дію, здійснити попередній перегляд, скопіювати посилання на вже опублікований сайт, додати інших користувачів та відкрити інші додаткові параметри налаштування е-портфоліо щодо перегляду історії версій, дублювання файлу та детального аналізу політики конфіденційності.

Після внесення всієї потрібної інформації, редагування текстів та додавання різноманітних об'єктів, можна переходити до етапу публікування е-портфоліо. Тут слід внести назву власного файлу, а система генерує різні можливості і дає

підказки, чи дійсно створена адреса для опублікування в інтернеті даного е-портфоліо є унікальна. Також надаються параметри, хто і яким чином може переглядати даний проєкт. Після внесення всіх правок, користувач отримує повідомлення, що «Ваш сайт опубліковано» (рис. 10).

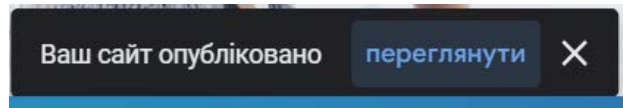

Рис. 10. Повідомлення про публікування портфоліо

Тому, щоб в оновленій формі подати працівнику власні професійні здобутки, можна скористатись таким інноваційним інструментом як створення та наповнення власного портфоліо. Е-портфоліо може відігравати різні ролі, зокрема, зміст його розглядається у таких трьох основних напрямках: зміст портфоліо як результат власної професійної діяльності; портфоліо як інструмент для самоаналізу та самоконтролю діяльності; портфоліо як засіб для розуміння динаміки розвитку професійних компетентностей.

Висновки. Призначення портфоліо для особистості дозволяє систематизувати досвід не лише для того, щоб критично глянути на власну професійну діяльність, а й об'єктивно оцінити рівень набутих

компетентностей. Завданнями е-портфоліо є не лише систематизація й узагальнення своїх напрацювань, а й моніторинг професійної діяльності, подання власних досягнень в іншій формі.

Важливою характеристикою е-портфоліо є можливість розміщення інформації у відкритому доступі, що демонструє результати роботи працівника. Оскільки доступ інформації з е-портфоліо забезпечується з використанням цифрових інструментів, то власне наявність такого портфоліо демонструє рівень сформованості працівника його цифрової компетентності. Вміст самого портфоліо – це індивідуальне бачення кожного користувача, але наповнення та супровід показує рівень самооцінки, моніторингу власної діяльності, зростання та підвищення кваліфікації. Професійні компетентності сучасного фахівця базуються на здатності використовувати цифрові інструменти у різних сферах суспільного життя, а е-портфоліо – є засобом діагностики власного цифрового розвитку та орієнтиром для вдосконалення та вироблення професійної майстерності. Е-портфоліо дозволяє не тільки зібрати весь спектр документів, фактів, подій, заходів, що засвідчують професійну діяльність, а й обізнаність у різноманітті цифрових засобів, інструментів, сервісів, які активно застосовуються у суспільному житті.

Список літератури:

1. Никоненко Н.В. Професійне портфоліо вчителя спеціальної освіти: призначення та структурні компоненти. Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія: Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. № 79(2). 13–18.
2. Житеньова Н.В. Електронне портфоліо як інструмент самопрезентації майбутнього фахівця. Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2017. № 3. 212–219.
3. Вакалюк Т.А., Іванова С.М., Кільченко А.В. Електронне портфоліо як засіб відображення результатів науково-педагогічної діяльності викладачів ЗВО. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2021. № 1(48). 53–58.
4. Vortnykova I.P., Zakhar O.H. Teachers' readiness to use e-portfolios. Information Technologies and Learning Tools. 2021. №81(1). 327–339.
5. Шевчук С.С. Електронне портфоліо як інструмент оцінювання рівня професійної компетентності педагога вищої школи. Імідж сучасного педагога. 2019. № 5(188). 57–63.
6. Долженков О.О., Постоян Т.Г. Технологія портфоліо в аспекті автентичного оцінювання результатів професійної підготовки майбутніх фахівців. Наука і освіта. 2015. 31–36.
7. Hanum S. R., Che-Ani A.I., Johar S., Ismail K., Abd Razak M.Z. ePortfolio: A Descriptive Survey for Contents and Challenges. International Journal of Emerging Technologies in Learning. 2016. №11(01). 4–10.
8. Mgarbi H., Chkouri M.Y., Tahiri A. Purpose and Design of a Digital Environment for the Professional Insertion of Students Based on the E-portfolio Approach. International Journal of Emerging Technologies in Learning. 2022. № 17(01). 36–48.
9. Strudler N., Wetzell K. Electronic Portfolios in Teacher Education: Forging a Middle Ground. Journal of Research on Technology in Education. 2012. №44(2). 161–173.

Vdovychyn T.Ya., Bilyy R.T. GOOGLE SITES DIGITAL TOOL FOR E-PORTFOLIO CREATION

The development of modern society dictates new requirements for potential employees in terms of finding a job. The primary task for specialists is the formation of an autobiography, which will contain data on personal

achievements and results of professional activity. However, the use of digital tools to realize this goal has also found its mark, in particular, the implementation of a "dossier" about oneself in the form of an electronic portfolio (e-portfolio), the popularity of which is constantly growing. An e-portfolio in a digital format stores data or documents certifying the achievements of a specific person, reflecting professional experience and comprehensive development. In contrast to writing an autobiography, an e-portfolio provides an opportunity to accumulate one's achievements in a modern format and breathe in interesting ideas to demonstrate the stages of professional skill development. On the other hand, an e-portfolio allows you to motivate a specialist for continuous self-development and self-education, improvement and self-analysis. Looking back at the previous experience based on the e-portfolio materials, it is possible to carry out a full-fledged analysis of the state of implementation of the professional tasks that are set before this employee.

The article analyzes the concept of "e-portfolio" and its classification, the advantages and disadvantages of its various types, the purpose of creation and functions. The purpose of an e-portfolio for an employee is disclosed and the requirements for its registration are described. The role of the e-portfolio as a tool for self-assessment and self-improvement, systematicity of work, objectivity, reliability of the submitted information and their logical presentation, constant monitoring of professional activity and personal responsibility of the specialist are emphasized.

The article demonstrates the algorithm for creating an e-portfolio for an employee, making a choice among digital tools using the Google Sites service as an example, which allows you to use its functionality for this purpose. Google Sites is more for building sites, but has a Portfolio element in its template gallery that can be used for such purposes. The Portfolio application itself contains a simple and clear interface, that is, the employee does not need to worry about the technical aspects of the chosen digital tool, it is enough only to structure the necessary information, clearly think through the content of the portfolio and use templates to fill it.

Key words: e-portfolio, digital tool, Google Sites.